Tullverket

YTTRANDE

Datum
2026-11-05

Dnr
TV-2026-15973

Ert datum
2026-07-09

Er referens
Ju2026/01670

Justitiedepartementet

P - Publik Information

Effektiva ingripanden mot brott i cybermiljö (SOU 2026:45)

Tullverket har granskat betänkandet mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslagen kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Tullverkets ställningstagande

Sveriges gränser är geografiska, men arbetet med att upprätthålla kontrollen över gränsöverskridande varuflöden sker i allt större utsträckning i digitala miljöer. Denna utveckling innebär att en digital gräns växer fram, där information och digitala förmågor används för att säkerställa korrekt uppbörd, underlätta laglig handel, förhindra otillåtna varuflöden och bekämpa brott. Det är särskilt framträdande för gränsöverskridande brottslighet som rör sig sömlöst mellan fysiska och digitala arenor. Smuggling av narkotika, skjutvapen, krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden styrs, finansieras och administreras i stor utsträckning via krypterade kommunikationsplattformar, anonyma handelsplatser och digitala logistiksystem. På grund av den snabba tekniska utvecklingen förändras betydelsen av den fysiska gränsen. Tullverket uttrycker det som att det numera finns en digital gräns när arbetet med att skydda gränsen i allt större utsträckning sker på den digitala arenan.

Mot denna bakgrund instämmer Tullverket i utredningens bedömning att det inom brottsbekämpningen finns ett stort behov av bättre möjligheter att kunna ingripa mot brott och brottslig verksamhet som begås inom digitala miljöer. Tullverket tillstyrker därför utredningens förslag till ny lagstiftning om polisiära ingripanden i cybermiljö. Förslagen kommer på ett avgörande sätt stärka Tullverkets och andra brottsbekämpande myndigheters möjligheter att ingripa mot brott i ett tidigare skede och möjliggöra att brottslig verksamhet i allt högre grad kan förhindras, störas eller avbrytas. För Tullverket kommer den föreslagna lagstiftningen utgöra en nyckelfaktor i arbetet med den digitala gränsen.

Den brottslighet som Tullverket har till uppgift att bekämpa är till sin natur gränsöverskridande. Med hänsyn härtill är det av stor vikt att utredningens förslag i jurisdiktionsfrågan inte begränsas.

Liksom Polismyndigheten och Säkerhetspolisen menar även Tullverket att skyldigheten att medverka vid ingripanden i cybermiljö inte bara bör omfatta de som enligt 2 kap. 1 § lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation tillhandahåller vissa kommunikationsnät eller

Tv 292.2 Utgåva 4 Mars 2025

tjänster som inte är nummeroberoende interpersonella kommunikationstjänster. Tullverket instämmer i att skyldigheten bör omfatta även de som inom svensk jurisdiktion lagrar data, s.k. värdtjänstbolag. De företagen bör åläggas att lämna de upplysningar som behövs för att myndigheten ska kunna lokalisera och rikta ingripanden mot en server (se avsnitt 18.4).

Utredningens förslag medför nya möjligheter för Tullverket att skapa en mer proaktiv brottsbekämpning som omfattar hela Tullverkets brottsbekämpande uppdrag. Omfattande arbete kommer att krävas för att förändra myndighetens arbetsmetoder för att på den digitala arenan förhindra eller avbryta brott, störa eller avbryta brottslig verksamhet eller kartlägga om ett informationssystem utnyttjas i brottslig verksamhet. För att omhänderta lagstiftningen och skapa bättre förutsättningar för myndigheten att bevaka även den digitala gränsen krävs ett inrättande av en specialfunktion med tekniska förutsättningar att omhänderta befogenheterna, en utökning av personal, en större kompetensutvecklings-insats för befintliga funktioner samt omfattande teknisk utveckling och etablering av nya system. Arbetet behöver framtidssäkras i förhållande till den tekniska utvecklingen inom internationell handel, betalningsflöden, frakt, resande och logistik. Det är Tullverkets uppfattning att myndighetens anslag behöver öka i högre omfattning än vad utredningen angett om utredningens förslag ska få genomslag inom hela Tullverkets omfattande brottsbekämpande uppdrag och omfatta de stora volymer av data som myndigheten hanterar. Enligt Tullverket bör myndighetens anslag höjas med 28 miljoner det första verksamhetsåret (varav 8 miljoner kronor för personal), 42 miljoner kronor det andra året (varav 12 miljoner kronor för personal), 40 miljoner kronor det tredje året (varav 15 miljoner kronor för personal), 50 miljoner kronor det fjärde året (varav 15 miljoner kronor för personal) och 80 miljoner kronor det femte året (varav 16 miljoner kronor för personal).

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Johan Norrman beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Anna-Karin Leo. I den slutliga handläggningen har även chefen för tullkriminal-avdelningen Jonas Hysing, säkerhetsskyddschefen och chefen för förvaltningsavdelningen Jan Kinnander samt rättschefen Sofie Lindblom deltagit.

TULLVERKET

Johan Norrman

Kopia till:
Finansdepartementet, S3
Tullverket
- Verksledningsstaben
- Kommunikationsavdelningen
- Tullkriminalavdelningen
- Underrättelseavdelningen
- Förvaltningsavdelningen